

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

**opracowana na podstawie Programu Wychowania
przedszkolnego 2020/21**

„Wiem i rozumiem- dbam o przyrodę”

pt.:

„Pory roku w przyrodzie”

Miejskie Przedszkole Nr 3 w Puławach

Autorzy innowacji:

Olga Bakała, Monika Prokop, Karolina Raczyńska, Izabela Ryczek

Puławy, 2020r.

Spis treści

Wstęp

Założenia

Cel główny

Cele szczegółowe

Cele operacyjne

Procedury osiąganych celów

Metody pracy

Sposób realizacji innowacji – 3-4latki

Sposób realizacji innowacji – 5-6 latki

Ewaluacja

Biografia

Aneks

- Przykładowe scenariusze zajęć dla dzieci młodszych
- Przykładowe scenariusze dla dzieci starszych
- Plansze edukacyjne- link
 - o warstwy lasu
 - o kto tu mieszka?
 - o zwierzęta chronione w polskich parkach narodowych
 - o kwiaty w ogrodzie
 - o co to jest ekologia?
 - o dlaczego trzeba segregować śmieci- co to jest recykling?

–

WSTĘP

Świat przyrody- piękny, fascynujący i tajemniczy, który dostarcza nam pozytywnych emocji, cieszy i wzrusza. Obcowanie z nim daje nam spokój. Niestety w codziennym wyścigu po dobra materialne przestaliśmy myśleć o otaczającym nas świecie roślin i zwierząt. Bezmyślnie niszczymy to, co jest nam niezbędne do życia: powietrze, lasy, wodę. Zасыpujemy świat tonami śmieci. Dlatego od najwcześniejszych lat życia należy rozpocząć kształcenie właściwej postawy człowieka wobec środowiska. Dziecko powinno zrozumieć, że niszcząc środowisko niszczy siebie.

Dziecko w wieku przedszkolnym wchodzi w aktywne relacje ze swoim środowiskiem społecznym i przyrodniczym, nawiązuje żywy i silny kontakt z przyrodą a poznanie przyrody dostarcza dziecku wiele możliwości przeżywania nowych doznań i wzbogacania wiedzy, sprzyja także rozwojowi umysłowemu i emocjonalnemu a przedszkole jako jednostka oświatowa państwa ma do spełnienia istotną rolę wobec dziecka, ma zapewnić mu prawidłowe funkcjonowanie w rytmie potrzeb rozwojowych dziecka i w zgodzie z rytmem życia środowiska naturalnego.

Jednym z zadań przedszkola w myśl zapisów podstawy programowej wychowania przedszkolnego z dnia 14 lutego 2017 r. jest realizacja działań polegających na tworzeniu warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju. Uczęszczające do przedszkola dziecko powinno prezentować pożądane postawy wobec świata przyrody i rozumieć dlaczego przyrodę trzeba chronić.

Ważne jest aby dziecko miało możliwość poznawania przyrody poprzez aktywny i bezpośredni kontakt z nią i jej zjawiskami. Żaden obrazek nie pokaże tego, co bezpośrednia obserwacja. Dziecko powinno oglądać, szukać, zbierać, porządkować, porównywać, obserwować, badać i eksperymentować. Tylko dzięki tym działaniom ma szansę w pełni poznać otaczający je świat i zacząć odróżniać dobro od zła.

Uważamy, że jeśli dziecku w wieku przedszkolnym wpoimy zamiłowanie do przyrody, nauczymy proekologicznego myślenia, wykształcimy postawy odpowiedzialności za przyszłość Ziemi, wskażemy jak dbać i troszczyć się o bezpieczeństwo otaczającego środowiska przyrodniczego to będzie ważne dla niego przez całe życie.

ZAŁOŻENIA:

Podstawą opracowania niniejszej innowacji stało się przekonanie, że we współczesnym świecie przyrody, jak i w przyszłości człowiek zawsze będzie jej częścią, że będzie korzystał z dobrodziejstw natury i jako jej element będzie świadomie podejmował działania w zakresie czynnej ochrony przyrody.

Innowacja „*Pory roku w przyrodzie*” jest zgodna z podstawą programową wychowania przedszkolnego z dnia 14 lutego 2017 r. i odnosi się do takich obszarów rozwojowych dziecka jak:

- Obszar fizyczny- wskazuje poczucie fizycznej samodzielności i sprawczości dziecka i wiąże się z uczestnictwem dziecka w zabawach ruchowych w różnych środowiskach przyrodniczych oraz z nabywaniem sprawności ciała i koordynacji wzrokowo-ruchowo-słuchowo-przestrzennej podczas eksploracji środowiska przyrodniczego.
- Obszar emocjonalny- wiąże się z kształtowaniem emocji związanych ze światem przyrody ze zdolnością odczuwania życzliwości i troski wobec zwierząt i roślin, oraz dostrzeganiem emocjonalnej wartości otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej.
- Obszar społeczny- wskazuje działania, w których kształtuje się umiejętności dziecka dotyczące akceptacji norm i zasad społecznych panujących w świecie przyrody, wiąże się z respektowaniem praw panujących w świecie przyrody podczas bezpiecznej eksploracji świata przyrody.
- Obszar poznawczy
 - oznacza podejmowanie działań kształujących wrażliwość na potrzeby otoczenia przyrodniczego, rozwijających umiejętności kulturalnego zachowania się w różnych środowiskach
 - związany jest z przekazywaniem dziecku wartości i znaczenia jaką przyroda ma dla funkcjonowania człowieka, ze wskazaniem dziecku jakie postępowanie w świecie przyrody jest dobre a jakie złe, kształtowaniem wrażliwości na jej piękno.
 - wskazuje poczucie sprawstwa dziecka w obszarze poznawczego rozwoju na miarę indywidualnych możliwości i wiąże się z rozwijaniem aktywności twórczej dziecka, kreatywności i ciekawości światem przyrody.
 - wskazuje poczucie poznawczego sprawstwa dziecka i wiąże się z kształtowaniem umiejętności porozumiewania się w języku ojczystym, z nabywaniem sprawności w kreśleniu znaków literopodobnych oraz z umiejętnościami matematycznymi w oparciu o poznawane środowiska przyrodnicze i procesy w nich zachodzące.

Innowacja „*Pory roku w przyrodzie*” zakłada realizację treści przyrodniczych w każdej grupie wiekowej, Pozwala na samodzielny dobór treści przez nauczyciela jego inwencji twórczej oraz indywidualnych możliwości dzieci. Konstrukcja programu ma

charakter otwarty dzięki temu nauczycielki będą mogły samodzielnie dobierać formy i metody prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Ponadto podjęte działania przez nauczycieli w ramach niniejszej innowacji w pełni zrealizują zadania podstawy programowej wychowania przedszkolnego związane z tworzeniem warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulując rozwój wrażliwości i umożliwiając poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka. Kształtowanie postaw społecznych i prospołecznych, przekazywanie wiadomości na temat świata przyrody, oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia obserwacji i eksperymentów związanych z przyrodą, to wzajemnie uzupełniające się wymiary pracy nauczyciela.

CEL WYNIKAJĄCY Z ZADAŃ PODSTAWY PROGRAMOWEJ

- wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez celowo zaplanowaną organizację zajęć pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej przyrody, rozwijanie wrażliwości oraz poznanie wartości i norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego oczywiście zrozumiałych na tym etapie rozwoju;

CEL GŁÓWNY

- kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich dziecka w wieku przedszkolnym w szczególności kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z przyrodą i kulturą ekologiczną;

Organizowanie wsparcia w rozwoju tych postaw polega na podejmowaniu przez nauczycieli przedszkola działań z wykorzystaniem właściwych źródeł wiedzy o przyrodzie i istniejących w niej zależnościach.

Posiadanie przez dziecko kompetencji społecznych i obywatelskich związanych z ochroną przyrody, oznacza zdolność do rozwijania zainteresowań, oraz podejmowanie działań na rzecz przyrody poprzez np. wspólny udział w akcjach na rzecz ochrony przyrody.

Posiadanie kompetencji społecznych i obywatelskich łączy w sobie wiedzę, umiejętności i postawy odpowiednie do sytuacji. Kompetencje te powinny być kształtowane w sposób dostosowany do aktualnych potrzeb i strefy najbliższego rozwoju. Kompetencje społeczne można kształtować na różne sposoby np. poprzez modelowanie, naśladowanie pozytywnych wzorców, poprzez tworzenie celowych sytuacji pozwalających dziecku na aktywne uczestnictwo, odczuwanie i eksplorację środowiska naturalnego.

Świadome rozwijanie kompetencji społecznych i obywatelskich dziecka w przedszkolu wymaga stworzenia warunków, wiąże się z naturalną ciekawością, zadawaniem pytań i zależy od bezpośrednich potrzeb i możliwości dziecka.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- zbliżenie dziecka do świata przyrody poprzez poznawanie go, dostrzeganie jego piękna
- uświadomienie dzieciom potrzeby dbania o zwierzęta i rośliny oraz pogłębianie ich wiedzy na ten temat
- kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody oraz uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe
- nabywanie opiekuńczego stosunku do świata roślin i zwierząt
- kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego
- umiejętność wyrażania przez dzieci niewłaściwego zachowania się innych wobec przyrody

CELE OPERACYJNE

- poznaje wybrane środowiska przyrodnicze np.: las, park, – charakterystyczną dla niego roślinność i zwierzęta
- przyzwyczajają się do nie zrywania roślin, poszanowania przyrody
- zdaje sobie sprawę, że człowiek nadmiernie zanieczyszcza przyrodę
- potrafi wykonać najprostsze prace związane z uprawą i pielęgnowaniem znanych roślin, a także mało opiekuńczy stosunek do zwierząt i roślin
- obserwuje obiekty i zjawiska przyrodnicze
- bierze udział w akcjach propagujących idee ekologiczne, wykonuje prace plastyczne oraz w akcji „Sprzątanie świata”
- rozumie, że człowiek jest częścią przyrody i bez niej nie może żyć

PROCEDURY OSIĄGANIYCH CEŁÓW

- organizowanie wycieczek i spacerów do różnorodnych środowisk i obiektów przyrodniczych
- całoroczna i okresowa hodowla roślin – zmiana wystroju kącika przyrody
- zorganizowanie konkursów plastycznych
- zorganizowanie quizu podsumowującego program
- prace społeczno-użyteczne

METODY PRACY

- podające – wiersze, opowiadania, inscenizacje, pogadanki
- poszukujące – samodzielne doświadczenia, zadania stawiane do wykonania
- praktyczne – spacer, wycieczki, hodowla roślin, praca dla środowisk, dokarmianie zwierząt, wykonywanie prac plastycznych z użyciem materiału przyrodniczego
- ekspresyjna – żywego słowa.

Ponadto zaleca się stosowanie metod tj.:

- storyline, której głównym założeniem jest samodzielna aktywność dziecka i wykorzystanie naturalnego entuzjazmu w podejmowaniu działań.
- badawczych podczas których dziecko wykonuje proste doświadczenia przyrodnicze, prowadzi obserwacje, eksperymentuje dochodząc do własnych wniosków i uogólnień.
- projektu poprzez którą dziecko aktywizuje się i bada poruszany problem – istotna metoda w kształtowaniu kompetencji Inicjatywność i przedsiębiorczość
- pedagogiki zabawy, które umożliwiają dziecku wyrażanie ekspresji, integrują grupę i pomocne są w kształtowaniu kompetencji społecznych.

FORMY PRACY:

Podstawową formą aktywności dziecka jest zabawa. Z nią związany jest proces nauczania, na niej też oparte będą wszystkie działania związane z realizacją projektu.

CZAS REALIZACJI:

Październik 2020r.- kwiecień 2021r.

REALIZACJA INNOWACJI - GRUPA WIEKOWA – 3-4 LATKI

JESIEŃ				
Temat zajęć	Forma realizacji	Cele ogólne	Cele szczegółowe	Realizacja podstawy programowej
W ogrodzie	– rozpoznawanie wybranych warzyw: rozróżnianie ich za pomocą wzroku, dotyku, smaku, zapachu – spożywanie ekologicznych warzyw; przygotowanie sałatki warzywnej (marchewkowej) – uświadomienie znaczenia marchwi a także innych warzyw w prawidłowym rozwoju dziecka – zapoznanie z barwami warzyw – zapoznanie z pracą ogrodnika – stworzenie kącika z jesiennymi warzywami – lepienie ulubionego warzywa z masy solnej	– poznanie znaczenia jedzenia warzyw dla zdrowia – pogłębianie wiadomości na temat roślin – uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska, – nabywanie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy przyrodniczej, – kształtowanie umiejętności pracy w grupie, – rozwijanie sprawności manualnej, dobieranie właściwego koloru i formowanie odpowiedniego kształtu.	– nazywa warzywa, które otrzymuje do jedzenia – wie, co jest potrzebne do przygotowania sałatki – posługuje się określeniami: najpierw, potem, na końcu – pracuje i współdziała w zespole – określa części jadalne roślin, – określa, jakie korzyści zdrowotne daje ludziom hodowla roślin – wie, czym zajmuje się ogrodnik i rozumie wartość tej pracy – zadaje pytania, jest dociekliwe – potrafi odzwierciedlić w formie przestrzennej kształt i kolor warzyw	I-3,7 III-5,8 IV-2,5,7,11,12,16,18
W lesie	– oglądanie plansz edukacyjnych- zapoznanie z wyglądem lasu – zapoznanie z nazwą i wyglądem grzybów – obserwowanie zmian zachodzących w lesie jesienią – poznanie mieszkańców lasu – zbieranie żołądki dla dzików	– zapoznanie z nowym środowiskiem przyrodniczym - las. – rozbudzanie zainteresowania światem przyrodniczym, – rozwijanie zainteresowania planszami edukacyjnymi jako źródłem wiedzy – rozumienie znaczenia jedzenia owoców dla zdrowia – wzbogacanie słownika o nazwy grzybów rozumienie określeń: grzyby jadalne, grzyby trujące – uświadomienie, że każda	– poznaje nowe środowisko przyrodnicze – wie, jak wygląda las – rozpoznaje grzyby jadalne i trujące – opisuje budowę grzyba – dostrzega piękno jesiennego lasu, – nazywa i wskazuje cechy charakterystyczne dla jesiennego lasu – wie, że przyrodę trzeba chronić – wie, co to jest las – naturalne środowisko	II-10,11, III-5,6,8 IV-1,2,6,7,12,18,19

		istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, – kształtowanie świadomości o potrzebie ochrony zwierząt	ptaków i różnych zwierząt – poznaje nazwy zwierząt – jest życzliwe dla zwierząt, okazuje swoją troskę wobec zwierząt	
	– spacer w okolicach przedszkola, oglądanie drzew zapoznanie i poprawne nazywanie drzew liściastych występujących w najbliższym otoczeniu przedszkola – zbieranie skarbów jesieni do kącika przyrody – segregowanie skarbów jesieni	– uwrażliwianie na piękno przyrody – wyposażenie w wiedzę dotyczącą budowy i czynności życiowych roślin – doskonalenie umiejętności wypowiedzania się na określony temat; – kształtowanie umiejętności określenia kształtu liści: okrągłe, podługne, palczaste – rozwijanie ciekawości świata i chęci aktywnego poznawania przyrody – kształtowanie umiejętności określania zmian w przyrodzie i zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla późnej jesieni;	– podejmuje próby nazywania różnych gatunków drzew: dąb, kasztanowiec, jarzębina – rozpoznaje drzewa i ich owoce – dopasowuje liścia do drzewa – opisuje wygląd liści – dostrzega piękno przyrody – zbiera i nazywa okazy do kącika przyrody – bierze aktywny udział w spacerach zabawach i zajęciach – porządkuje przedmioty, według jednej wybranej cechy	I-2, 4,5, II-6,9,11 IV-1,2,5,7, 11,12,14,15, 18,
Zwierzęta przygotowują się do zimy	– oglądanie ilustracji i książek o danej tematyce – pokazywanie na wybranych przykładach (np. jeża, wiewiórki, niedźwiedzia, bociana) jak zwierzęta przygotowują się do zimy – rozwiązywanie zagadek i wyszukiwanie obrazka z danym zwierzątkiem – naśladowanie sposobów poruszania się zwierząt – prezentacja multimedialna „Kto tu mieszka?” – poznanie domów zwierząt zapadających w sen	– wzbogacanie wiedzy na temat zwierząt żyjących w lesie – rozwijanie zainteresowania książką jako źródłem wiedzy – poznanie zwierząt, które zapadają w sen zimowy – zapoznanie z ptakami odlatującymi do ciepłych krajów – poszerzanie wiedzy na temat zwyczajów zwierząt przygotowujących się do zimy – poznanie zimowego mieszkania niedźwiedzia – gawry	– jest zainteresowane daną tematyką. Odczytywanie treści obrazków i opowiadanie, co się na nich dzieje – określa zmiany zachodzące w życiu zwierząt w kolejnych porach roku, np. zasypianie – rozwiązuje zagadki i dobiera obrazki zgodnie z poleceniem – potrafi naśladować sposób poruszania się zwierząt – chętnie ogląda filmy edukacyjne – nazywa domy zwierząt	I-7,9, II-10,11 III-1,8, IV-4,11,18,1, 2,4,7,8,16,19

Pogoda jesienią	zimowy – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie późną jesienią, – nazywanie zjawisk atmosferycznych, np. padającego deszczu, wiatru – jesienny spacer w celu obserwacji pogody – utrwalanie nazw kolorów: żółty, czerwony, zielony, brązowy	– wzbogacanie wiedzy przyrodniczej dotyczącej zimowych mieszkań zwierząt – dostrzeganie zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla późnej jesieni. – rozumienie konieczności dostosowania ubioru do warunków atmosferycznych – rozwijanie ciekawości świata i chęci aktywnego poznawania przyrody	– zna i nazywa zjawiska zachodzące w przyrodzie – jest zainteresowane obserwacją przyrody – bierze udział w spacerach – ubiera się odpowiednio do warunków atmosferycznych – potrafi wymienić kolory jesieni: żółty, czerwony, zielony, brązowy	I-2,4, II-11, III-5,8, 9 IV-1,2,7,18
------------------------	---	---	---	---

ZIMA

Temat zajęć	Forma realizacji	Cele ogólne	Cele szczegółowe	Realizacja podstawy programowej
Pomagamy ptakom przetrwać zimę	– zapoznanie z nazwą i wyglądem niektórych ptaków zimujących w Polsce – zbieranie ziarna dla ptaków – dokarmianie ptaków w ogrodzie przedszkolnym	– pogłębianie wiadomości na temat ptaków żyjących na Ziemi, – doskonalenie świadomości o zagrożeniach, które mogą płynąć ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, – kształtowanie relacji, które pozwalają funkcjonować	– zna ptaki zimujące w Polsce – określa podobieństwa i różnice między ptakami – dostrzega potrzebę ochrony ptaków zimą – wie że każda istota żywa ma prawo do godnego życia	I-2,4,5, II-1,4,11, III-5,7,8,9 IV-1,2,4,5,6,8,9,18,
Pogoda zimą	– obserwowanie zachodzących w przyrodzie zmian typowych dla zimy – nazywanie zjawisk pogodowych mających	– zapoznanie z zachodzącymi zmianami w przyrodzie podczas zimy – uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą	– zna i nazywa zjawiska zachodzące w przyrodzie w okresie zimy: niska temperatura, śnieg, zamarzanie wody	I-5,8, II-1,4,6,8,9,11 III-1,8 IV-2,18

	miejsce zimą – lepienie bałwana w ogrodzie przedszkolnym zwrócenie uwagi na zanieczyszczenia – poznanie różnych stanów skupienia wody (śnieg, lód) – uświadamianie jak ważna jest woda w przyrodzie	jest niemożliwe. – rozwijanie ciekawości świata i chęci aktywnego poznawania przyrody – rozumienie konieczności zabezpieczania się przed śniegiem imrozem – rozumienie konieczności dbania o wodę	– wie jak należy ubrać się zimową porą – nazywa stany skupienia wody – potrafi opisać obieg wody w przyrodzie	
--	---	--	---	--

WIOSNA

Temat zajęć	Forma realizacji	Cele ogólne	Cele szczegółowe	Realizacja podstawy programowej
Pogoda wiosną	– obserwowanie zachodzących w przyrodzie zmian typowych dla przedwiośnia i wiosny – nazywanie zjawisk pogodowych mających miejsce wczesną wiosną;	– zapoznanie z zachodzącymi zmianami w przyrodzie podczas przedwiośnia i wiosny – rozwijanie ciekawości świata i chęci aktywnego poznawania przyrody,	– zna i nazywa zjawiska zachodzące w przyrodzie w okresie przedwiośnia: topnienie śniegu, lodu, wyższa temperatura, kałuże, błoto, wiatr; – zna i nazywa zjawiska zachodzące w przyrodzie w okresie wiosny: coraz więcej słońca, wiatr, deszcz, kałuże; – dostrzega rozwijanie się liści z pąków, kwitnienie niektórych kwiatów	II-11, III-5,8, 9 IV-1,2,18
Kwiatowe zwiastuny wiosny.	– poznanie nazw i wyglądu niektórych wiosennych kwiatów pozostających pod ochroną.	– uświadczenie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska, – pogłębianie wiadomości na temat roślin i żyjących na Ziemi, – uświadczenie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie kompetencji społecznych poprzez nazywanie i rozpoznawanie wartości związanych z	– zna kwiaty chronione: przebiśnieg, krokus; – określa podobieństwa i różnice między kwiatami; – wie że nie wolno niszczyć kwiatów	II-6, 10,11 III-1,7 IV-2,5,18

Budowa rośliny	– zapoznanie dzieci z wyglądem tulipana i jego budową	zachowaniami społecznymi – szacunkiem do otaczającej przyrody, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody,	– poznaje budowę tulipana – wie co jest roślinie potrzebne do życia – rozwija zainteresowania przyrodnicze	I-6,7 II-1 IV-1,2,18
W naszym ogródku	– założenie hodowli w grupie przedszkolnej;	– rozbudzanie zainteresowania tajemnicami przyrody oraz znaczeniem roślin dla naszego zdrowia – zapoznanie z warunkami niezbędnymi do rozwoju roślin – rozwijanie zainteresowań i wzbogacanie wiadomości przyrodniczych dotyczących sposobów hodowania wybranych roślin; – dostrzega emocjonalną wartość otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej, – kształtowanie postawy badawczej,	– wysiewa nasiona do skrzynek, pielęgnuje je, systematycznie podlewa; – zna skutki braku podlewania roślin; – rozumie konieczność jedzenia produktów niezbędnych dla zdrowia: rzęszucha, szczypior; – określa, jakie warunki konieczne są do rozwoju roślin (kwiatów), – dostrzega piękno kwiatów (natury),	I-2,7, III-8 IV-2,18,20
Powrót ptaków	– obserwowanie przylotów ptaków, poznawanie ptaków przylatujących do nas na wiosnę: bocian, jaskółka, skowronek.	– pogłębianie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi, – doskonalenie świadomości	– zna ptaki przylatujące do nas na wiosnę – wie, że nie wolno niszczyć ptasich gniazd – wie że każda istota żywa ma prawo do godnego	II-11 III-5 IV-1,2,18

Sprzątamy Świat.	– obserwowanie budowanych przez ptaki gniazd. – Udział w akcji charytatywnej „Pomoc dla bocianów”	o zagrożeniach, które mogą płynąć ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt, – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, – kształtowanie relacji, które pozwalają funkcjonować w harmonii i równowadze z otoczeniem przyrodniczym	życia – bierze udział w akcji pomocy bocianom	
Pory roku-quiz	– porządkowanie przez dzieci terenu wokół przedszkola i w bliskiej okolicy.	– kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, – upowszechnienie wartości kształtowania pozytywnej postawy wobec otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej,	– dba o porządek wokół przedszkola i w bliskiej okolicy – wie, w jaki sposób wszyscy ludzie muszą dbać o środowisko naturalne,	I-7 II-11 III-5,7 IV-1,2,18
	– udział dzieci w quizie podsumowującym program	– tworzenie warunków umożliwiających rozwój zainteresowań przyrodniczych, – nabywanie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy przyrodniczej. – wzbogacanie wiedzy o przyrodzie – kształtowanie przyjaznej postawy wobec środowiska naturalnego – rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w grupie.	– potrafi wykorzystać zebrane wiadomości i umiejętności zdobyte w czasie całego roku; – wie, jak zachowuje się przyjaciel przyrody – właściwie zachowuje się w sytuacjach rywalizacji;	II-6,7,8,10,11 III-2,5,7 IV-1,2,5,11,16,18,19

REALIZACJA INNOWACJI - GRUPA WIEKOWA – 5-6 LATKI

JESIEŃ				
Temat zajęć	Działania	Cele ogólne	Cele szczegółowe	Realizacja podstawy programowej
W ogrodzie	- warzywa -zapoznanie z wybranymi warzywami: rozróżnianie ich za pomocą wzroku, dotyku, smaku, zapachu - moje ulubione warzywo – przyniesienie przez dziecko ulubionego warzywa – opisywanie jego wyglądu, smaku. Degustacja, zachęcanie innych dzieci do skosztowania, przewyższanie niechęci do nieznanych potraw - sałatka jarzynowa -przygotowanie sałatki warzywnej – uświadomienie dzieciom korzyści płynących ze zjadania warzyw - jak rozwija się roślina? -zapoznanie z etapami rozwoju roślin - w ogródku - poznanie pracy ogrodnika oraz zapoznanie z narzędziami ogrodniczymi i pracami wykonywanymi w ogrodzie - jesienny kącik przyrody -stworzenie kącika z jesiennymi warzywami	- poznanie znaczenia jedzenia warzyw dla zdrowia - pogłębianie wiadomości na temat roślin - uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska, - nabywanie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy przyrodniczej, - kształtowanie umiejętności pracy w grupie - pogłębianie wiadomości na temat roślin na Ziemi - wyposażenie w wiedzę dotyczącą etapów wzrostu roślin	- nazywa warzywa, które otrzymuje do jedzenia - wie, co jest potrzebne do przygotowania sałatki - posługuje się określeniami: najpierw, potem, na końcu - pracuje i współdziała w zespole - określa części jadalne roślin - określa, jakie korzyści zdrowotne daje ludziom hodowla roślin - wie, czym zajmuje się ogrodnik i rozumie wartość tej pracy - zadaje pytania, jest dociekliwy - poznaje etapy wzrostu roślin - rozpoznaje warzywa, które otrzymuje do jedzenia	I-3,7 II-11 III-5,8 IV-1,2,5,7,11,12,16,18,20
W lesie	Co to jest las? – poznanie	- rozbudzanie zainteresowania światem przyrodniczym - rozwijanie chęci	wie, co to jest las – naturalne środowisko ptaków i różnych zwierząt	II-10,11, III-5,6,8 IV-1,2,6,7,12,15,18,19

Zwierzęta przygotują się do zimy	leśnego środowiska poprzez oglądanie filmów edukacyjnych, plansz, wycieczkę. – grzyby - zapoznanie z nazwą i wyglądem grzybów. Poznanie grzybów jadalnych i trujących. Uświadomienie zagrożenia wynikającego ze zjedzenia grzybów trujących – leśne zwierzęta - poznanie mieszkańców lasu, nazywanie ich oraz domów w których mieszkają (nora, gawra, dziupla) – jak należy zachować się w lesie? – zapoznanie dzieci z zasadami zachowania się w lesie: -nie śmiecimy -nie niszczymy domów leśnych zwierząt -nie hałasujemy -nie rozpalamy ognisk – zbieranie skarbów jesieni do kącika przyrody. Zabawy matematyczne z ich wykorzystaniem –segregowanie, liczenie, porównywanie – zapoznanie i poprawne nazywanie drzew liściastych występujących w najbliższym otoczeniu przedszkola. – dlaczego drzewa gubią liście? – wyjaśnienie procesu zmiany koloru i opadania liści z drzew połączone z obserwacją przyrodniczą. – spacer w okolicach przedszkola oglądanie drzew podejmowanie próby nazywania mijanych drzew – zbieranie żołądki dla dzików	aktywnego poznawania przyrody – poznanie roli przyrody (lasu) w życiu człowieka, – kształtowanie kompetencji społecznych poprzez nazywanie i rozpoznawanie wartości związanych zachowaniami społecznymi – szacunkiem do otaczającej przyrody, – kształtowanie kompetencji społecznych – szacunku – do otaczającej przyrody – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, kształtowanie świadomości o potrzebie ochrony zwierząt – pogłębianie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, kształtowanie	– dostrzega skutki niewłaściwego zachowania się człowieka w środowisku leśnym – wskazuje zagrożenia wynikające z zaśmiecania środowiska naturalnego dla mieszkańców lasu – zna rolę, jaką pełni las dla człowieka – wie, że przyrodę trzeba chronić – zadaje pytania, jest dociekliwy – dostrzega piękno jesiennego lasu, czuje się dobrze w otoczeniu przyrody – nazywa i wskazuje cechy charakterystyczne jesiennego lasu – wie, że przyrodę trzeba chronić – rozumie zagrożenia, które mogą płynąć ze świata roślin oraz zwierząt, zna sposoby ich unikania – próbuje rozpoznać podstawowe gatunki drzew (dąb, klon, kasztanowiec itd) – poznaje nazwy zwierząt – jest życzliwy dla zwierząt, okazuje swoją troskę wobec zwierząt – rozpoznaje grzyby jadalne i trujące – opisuje budowę grzyba – poznaje formy ochrony przyrody – wie, że przyrodę trzeba chronić – przejawia życzliwość w stosunku do zwierząt w okresie zimy – zna chronione ptaki	I-7,9 II-10,11 III-1,6,8 IV-2,4,7,8,11,16,18
--	---	---	---	---

Jaka pogoda jest jesienią?	– zwierzęta chronione – zapoznanie dzieci z pojęciem oraz ze zwierzętami chronionymi na terenie Polski – jak zwierzęta przygotowują się do zimy ? – poznanie zwyczajów zwierząt oraz gatunków zapadających w sen zimowy – ptasie odloty - poznawanie ptaków odlatujących na zimę: bocian, jaskółka. Obserwowanie przelotów ptaków. Wskazywanie drogi, jaką muszą pokonać ptaki na globusie. – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie późną jesienią – poznanie występujących zjawisk atmosferycznych, np. padającego deszczu, wiatru – coraz krótsze dni.. – zapoznanie dzieci z przyczyną krótkich jesiennych dni – jesiennie spacerować w celu obserwacji pogody	świadomości o potrzebie ochrony zwierząt – pogłębianie wiadomości na temat zwierząt żyjących na Ziemi, – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody – uświadczanie na piękno przyrody – uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe – upowszechnienie wartości kształtowania pozytywnej postawy wobec otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej. – rozwijanie ciekawości świata i chęci aktywnego poznawania przyrody, – wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole – kształtowanie umiejętności określania zmian w przyrodzie i zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla późnej jesieni;	(sikorka, gil) – zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy – dostrzega piękno przyrody, czuje się dobrze w otoczeniu przyrody – nazywa i wskazuje cechy charakterystyczne dla jesiennego krajobrazu – jest wrażliwe na piękno przyrody – rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla jesieni wie, że pory roku oraz dni i noce związane są z obrotami Ziemi	I-2,4, II-11, III-5,8, 9 IV-1,2,7,18
--	--	--	--	---

ZIMA				
Temat zajęć	Działania	Cele ogólne	Cele szczegółowe	Realizacja podstawy programowej

				wej
Pomagamy ptakom przetrwać zimę	– zapoznanie z ptakami zimującymi w Polsce. Oglądanie filmu edukacyjnego o ptakach – ptasia stołówka – poznanie pokarmu, którym żywią się ptaki. Uświadomienie dzieciom, dlaczego nie wolno karmić ptaków chlebem – karmnik – wykonanie karmnika (praca grupowa) – wyjście do ogrodu przedszkolnego w celu dokarmiania ptaków – zajęcia ekologiczne w MDK Puławy	– pogłębianie wiadomości na temat ptaków żyjących na Ziemi – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody – uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe	– nazywa znane zimowe ptaki w karmniku – dostrzega potrzebę ochrony ptaków zimą – przejawia życzliwość i troskę w stosunku do zwierząt w okresie zimy – zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, – określa, jakie korzyści daje ludziom przyroda – posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych – pracuje i współdziała w zespole – rozumie potrzebę opieki nad ptakami.	I-2,4,5, II-1,4,11, III-5,7,8,9 IV- 1,2,4,5,6,8, 9,18,
Pogoda zimą	– poznawanie charakterystycznych cech zimy- obserwacje przyrodnicze – skąd się bierze śnieg i szron? – poznanie zjawisk przyrody. Określanie właściwości śniegu – woda - poznanie różnych stanów skupienia wody (śnieg, lód, para wodna). Zabawy badawcze – woda na Ziemi- ukazanie różnych postaci wody w przyrodzie-woda w życiu roślin, zwierząt, człowieka, oszczędne gospodarowanie wodą	– rozwijanie aktywnych form wypoczynku na łonie natury zimą – uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko, co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska – kształtowanie postaw proekologicznych – wyrabianie nawyku oszczędnego korzystania z wody, – poznawanie znaczenia wody do życia roślin, zwierząt i człowieka	– dostrzega piękno zimowego parku i czuje się dobrze w otoczeniu przyrody – rozpoznaje zjawiska przyrodnicze występujące zimą – zna stany skupienia wody – określa właściwości wody, za pomocą zmysłów(wzroku, smaku, węchu dotyku) i potrafi je opisać – wymieni sposoby wykorzystania wody – rozumie potrzebę zakręcania wody i dokładnie zakręca kran po myciu – wyciąga wnioski z przeprowadzonego doświadczenia	I-1,5,8, II- 1,4,6,8,9,11 III-1,6,8 IV-2,18

		– kształtowanie świadomości, że bez wody nie byłoby życia na Ziemi.		
WIOSNA				
Temat zajęć	Działania	Cele ogólne	Cele szczegółowe	Realizacja podstawy programowej
Pogoda wiosną	– obserwowanie zachodzących w przyrodzie zmian typowych dla przedwiośnia i wiosny – nazywanie zjawisk pogodowych mających miejsce wczesną wiosną	– zapoznanie z zachodzącymi zmianami w przyrodzie podczas przedwiośnia i wiosny – rozwijanie ciekawości świata i chęci aktywnego poznawania przyrody – tworzenie warunków umożliwiających rozwój zainteresowań przyrodniczych	– zna i nazywa zjawiska zachodzące w przyrodzie w okresie przedwiośnia: topnienie śniegu, lodu, wyższa temperatura, kałuże, błoto, wiatr – zna i nazywa zjawiska zachodzące w przyrodzie w okresie wiosny: coraz więcej słońca, wiatr, deszcz, kałuże	II-11, III-5,8, 9 IV-1,2,18
Kwiatowe zwiastuny wiosny.	– wiosenne kwiaty – poznanie nazw kwiatów. Dostrzeganie różnic między nimi. Nazywanie kwiatów mijanych podczas spacerów – rośliny chronione – poznanie wybranych roślin chronionych, wyjaśnienie, czemu niektóre rośliny są pod ochroną – mieszkańcy łąki – poznanie ekosystemu łąki i ich mieszkańców. Wyjaśnienie znaczenia roli pszczół w życiu ludzi	– uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska, – pogłębianie wiadomości na temat roślin i żyjących na Ziemi, – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie kompetencji społecznych poprzez nazywanie i rozpoznawanie wartości związanych z zachowaniami społecznymi – szacunkiem do otaczającej przyrody, – kształtowanie	– dostrzega rozwijanie się liści z pąków, kwitnienie niektórych kwiatów – zna kwiaty chronione: przebiśnieg, krokus; – określa podobieństwa i różnice między kwiatami; – wie że nie wolno niszczyć kwiatów – dostrzega piękno przyrody, czuje się dobrzew otoczeniu przyrody – rozumie, że wybrane gatunki roślin są pod ochroną, zna wybrane rośliny chronione – zna ekosystem łąki – rośliny oraz owady występujące na niej – wie, że przyrodę trzeba chronić	II-6, 10,11 III-1,7 IV-2,5,18

Budowa rośliny	– zapoznanie dzieci z wyglądem tulipana i jego budową – co to są nowalijki? – poznanie etapu rozwoju roślin oraz warunków niezbędnych do ich wzrostu	podstawowych zasad ochrony przyrody, – wyposażenie w wiedzę dotyczącą budowy i czynności życiowych organizmów żywych oraz ich związków ze środowiskiem, – kształtowanie kompetencji przyrodniczych – tworzenie warunków umożliwiających rozwój zainteresowań przyrodniczych,	– poznaje budowę tulipana – wie co jest roślinie potrzebne do życia – rozwija zainteresowania przyrodnicze – wie, czym są nowalijki – zna warunki niezbędne do wzrostu roślin	I-6,7 II-1 IV-1,2,18
W naszym ogródku	– założenie hodowli w grupie przedszkolnej	– rozbudzanie zainteresowania tajemnicami przyrody oraz znaczeniem roślin dla naszego zdrowia – zapoznanie z warunkami niezbędnymi do rozwoju roślin – rozwijanie zainteresowań i wzbogacanie wiadomości przyrodniczych dotyczących sposobów hodowania wybranych roślin; – dostrzega emocjonalną wartość otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej, – kształtowanie postawy badawczej	– wysiewa nasiona do skrzynek, pielęgnuje je, systematycznie podlewa; – zna skutki braku podlewania roślin; – rozumie konieczność jedzenia produktów niezbędnych dla zdrowia: rzeżucha, szczypior; – określa, jakie warunki konieczne są do rozwoju roślin (kwiatów), – dostrzeg apieżno kwiatów (natury) – określa, jakie korzyści daje ludziom własna hodowla roślin	I-2,7, III-8 IV-2,18,20
Powrót ptaków		– pogłębianie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na	– zna patki przylatujące do nas na wiosnę – wie, że nie wolno niszczyć ptasich gniazd – wie że każda istota żywa	II-11 III-5,6 IV-1,2,18

	– obserwowanie przylotów ptaków, poznawanie ptaków przylatujących do nas na wiosnę: bocian, jaskółka, skowronek. – obserwowanie budowanych przez ptaki gniazd. – Udział w akcji charytatywnej „Pomoc dla bocianów”	Ziemi, – doskonalenie świadomości o zagrożeniach, które mogą płynąć ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt, – uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, – kształtowanie relacji, które pozwalają funkcjonować w harmonii i równowadze z otoczeniem przyrodniczym	ma prawo do godnego życia – bierze udział w akcji pomocy bocianom	
Sprzątamy Świat		– kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego, – kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody, – upowszechnienie wartości kształtowania pozytywnej postawy wobec otoczenia przyrodniczego jako źródła satysfakcji estetycznej	– dba o porządek wokół przedszkola i w bliskiej okolicy – wie, w jaki sposób wszyscy ludzie muszą dbać o środowisko naturalne – wie, jakie zagrożenia dla środowiska przyrodniczego stanowi nieodpowiedzialne zachowanie człowieka – rozumie, że działalność człowieka może mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne – wie, w jaki sposób chronić przyrodę, np. segregacja odpadów, udział w akcjach: Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, nie zrywanie roślin chronionych	I-7 II-11 III-5,7 IV-1,2,18
Pory roku- quiz	– dbamy o naszą planetę – recykling. Zapoznanie z pojęciem oraz zasadami segregowania śmieci. Uświadomienie zagrożeń wynikających dla świata przyrody przez zaśmiecanie – porządkowanie przez dzieci terenu wokół przedszkola i w bliskiej okolicy.	– kształtowanie umiejętności racjonalnego korzystania z odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrody, – tworzenie warunków umożliwiających rozwój zainteresowań	– potrafi wykorzystać zebrane wiadomości i umiejętności zdobyte w czasie całego roku; – wie, jak zachowuje się	II-6,7,8,10,11 III-2,5,7 IV-

	– udział dzieci w quizie podsumowującym program	przyrodniczych, – nabywanie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy przyrodniczej. – wzbogacanie wiedzy o przyrodzie – kształtowanie przyjaznej postawy wobec środowiska naturalnego rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania w grupie.	przyjaciół przyrody – właściwie zachowuje się w sytuacjach rywalizacji;	1,2,5,1116,18,19
--	---	---	--	------------------

EWALUACJA

Przedmiotem ewaluacji będzie:

- Obserwacja dzieci w czasie prowadzonych zajęć.
- Ocena zaangażowania i aktywności dzieci podczas zajęć.
- umiejętności zdobyte w czasie realizacji innowacji i po jego zakończeniu
- pozytywne opinie rodziców
- quiz ekologiczny
- konkurs plastyczny, „Przyroda jesienią widziana oczami dziecka”, „Przyroda zimą widziana oczami dziecka”, „Przyroda wiosną widziana oczami dziecka”
- Analiza arkusza obserwacji dzieci w październiku i maju

PRZYKŁADOWE FORMY REALIZACJI

- dokumentacja fotograficzna
- wypowiedzi dzieci na temat podjętych działań

Literatura

Programu Wychowania przedszkolnego 2020/2021 Wiem i rozumiem. Dbam o przyrodę
Elżbieta Bukowiecka-Górny

Gałczyńska T.: Ten piękny tajemniczy świat. Edukacja ekologiczna w przedszkolu. Warszawa 1997

Piecia J.: Zostań przyjacielem przyrody: opowiadania i ćwiczenia dla przedszkolaków,
Kraków „Zielone brygady” 2003

Szymańska M.: Ja i mój świat. Warszawa 1999

Wielken H. tł. Panek E.: Dzieci stają się przyjaciółmi przyrody. Zabawy pomysły i projekty,
Kielce 2004

Żuchelkowska K.: Edukacja przyrodnicza w przedszkolu. Bydgoszcz 2015.

ANEKS

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE ZAJĘĆ DLA DZIECI MŁODSZYCH

Scenariusz nr 1

Temat: „Grzybobranie - borowiki i muchomory” - scenariusz zajęcia z zakresu przyrody.

Cele ogólne:

- rozbudzanie zainteresowania światem przyrodniczym,
- poznanie grzybów jadalnych i trujących,
- przestrzeganie przed zbieraniem grzybów tylko w obecności osoby dorosłej,

- rozwijanie sprawności manualnej

Cele szczegółowe:

- rozpoznaje grzyby jadalne i trujące
- opisuje budowę grzyba
- wie, które z nich można jeść,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia).

Środki dydaktyczne : zagadka, kolorowe ilustracje i naturalne okazy borowika i muchomora, kartony z szablonami borowików i muchomorów, magnetofon, farby , karton.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie piosenką- „Przedszkolaczek”

*- Ma on nóżkę - nie ma buta,
ma kapelusz - nie ma głowy.
Czasem gorzki i trujący.
Często smaczny jest i zdrowy. (grzyb)*

*Jak król wśród grzybów stoję.
Mój widok wszystkich wzrusza.
Przed kapeluszem moim uchyl kapelusza(borowik)*

Zagadka:

*-Na czerwonym kapeluszu ma z kropeczek wzorek.
Choć jest ładny, nikt go nie je, bo tomuchomorek.*

*-Co to jest? Nie gładze na podwórkach
rośnie w lesie żółta ...kurka*

2. Wiersze o grzybach:

- „Muchomor”

*Podskoczył raz sobie
Muchomor troszeczkę
I zaczął niezdarnie
Wywijać poleczkę.*

*A jak się roztańczył,
a jak się rozruszał,
wszystkie białe kropki
zgubił z kapelusza!*

- Wiersz Stefanii Szuchowej pt. "Borowik"

BOROWIK

*Znaleźć prawdziwka to nie sztuka.
Jaś się pochyla... patrzy... szuka.
Pod brzozę znalazł dwa koźlaki.
Wśród sosen bedłki i maślaki.
A ten prawdziwek nic dobrego,
ciągle się bawi w chowanego.*

*Jaś już do domu wracać musi,
a wtem spostrzega kapelusik,
taki prześliczny i brązowy,
biały od spodu, jędrny, zdrowy...
A to się Jasiowi udało!
To jest borowik z nóżką białą!*

3. Zabawa ruchowa z udziałem nauczyciela.

*„Jeż” –nauczyciel jest jeżem, wychodzą na środek i po słowach „Na
środeczku stoi jeż co on robi to my też” pokazuje ruch który dzieci powtarzają.*

4. Rozmowa na temat grzybów poparta barwnymi ilustracjami, uczulenie dzieci na to, iż nie wolno im samym zbierać grzybów, mogą to robić tylko w obecności osób dorosłych.
5. Zabawa ruchowa -„Odgłosy lasu”- Dzieci naśladują odgłosy np. szumu drzew, kukanie kukułki, zbieranie grzybów.
6. Praca plastyczna dla młodszych dzieci- stempelki paluszkami pogubione kropki muchomorka.
7. Wystawa prac dzieci na korytarzu przedszkolnym.

Scenariusz nr 2

Temat zajęć: „Dlaczego trzeba chronić drzewa”

Cele ogólne:

- wyposażenie w wiedzę dotyczącą budowy i czynności życiowych organizmów żywych oraz ich związków ze środowiskiem;
- pogłębianie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi;
- uświadomienie, że każda istota żywa ma prawo do godnego życia;
- kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody;
- uwrażliwianie na piękno przyrody;

Cele szczegółowe:

- podejmuje różnego rodzaju aktywność fizyczną uczestnicząc w zabawach ruchowych, w tym rytmicznych, muzycznych
- reaguje na sygnały w zabawach orientacyjno-porządkowych
- ze spokojem oczekuje na swoją kolej podczas zabaw z innymi
- dostrzega piękno przyrody
- zbiera i nazywa okazy do kącika przyrody
- porządkuje przedmioty, obrazki według jednej wybranej cechy
- wyodrębnia i liczy przedmioty
- rozpoznaje drzewa i ich owoce

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia).

Środki dydaktyczne: ruda wiewiórka Zulka do powitania, emblematy – liście po sztuce dla każdego uczestnika, muzyka spokojna do zabawy ruchowej, tamburyn, ilustracje drzew z nazwą, ilustracje liści, ilustracje owoców, duża obręcz, karty pracy, kredki lub ołówki, dwa pojemniki (jeden z uśmiechniętą miną, drugi ze smutną).

Przebieg zajęć:

1. Powitanie piosenką „wróżka Miluszka” - śpiewamy na melodię „Panie Janie”
Dzieci ustawione w kole, w środku koła staje nauczycielka przebrana za wróżkę Miluszkę z wiewiórką rudą Zulką w ręku, umieszcza wiewiórkę w środku koła. Nauczycielka śpiewa piosenkę i zaprasza dzieci do włączenia się w śpiew:
Drogie dzieci! Drogie dzieci!
Witam Was! Witamy Was!
Ja wróżka Miluszka i wiewiórka Zulka,
jesteśmy wśród Was.
2. Wprowadzenie do tematu
Dzieci siedzą w kole, przekazują sobie kolejno liść. Osoba trzymająca odpowiada na pytanie: „Co to jest? Skąd pochodzą liście?”. Nauczyciel mówi: Dzisiaj dowiemy się, jakie drzewa rosną w Polsce i do czego ludziom potrzebne są drzewa.
3. Zabawa ruchowa „Drzewa i ich liście”
Prowadząca rozdaje każdemu dziecku emblemat z liściem. Przedszkolaki poruszają się swobodnie do muzyki. Kiedy usłyszą tamburyn, nauczycielka zaprasza do koła wszystkie liście, które należą do np. kasztanowca. Dzieci z odpowiednimi emblematami tańczą wspólnie w kole. Na dźwięk tamburyna następuje zmiana. Prowadząca zaprasza liście, które spadły z klonu. Zabawę należy kontynuować tak, aby każde dziecko zostało zaproszone do koła.
4. Zabawa „Drzewa, liście i owoce”

Zabawa polega na wspólnym dopasowaniu ilustracji drzewa, jego liścia i owocu:- drzewo kasztanowiec, liść kasztanowca, kasztan,- klon, liść klonu, klonowe noski,- dąb, liść dębu, żółędzie,- jarząb, liść, korale,

5. Co nam dają drzewa? Szukanie odpowiedzi na pytanie

Drzewa są ładne, oczyszczają powietrze, chronią przed słońcem w upalny letni dzień, z drzew buduje się domy, mamy z nich różne smaczne owoce, które zjadają ludzie oraz owoce, które zjadają zwierzęta. Czy warto chronić drzewa?

6. Zabawa orientacyjno-porządkowa „Wiosenne liście”

Na środku dywanu w dużej obręczy umieszczamy liście drzew. Dzieci poruszają się po sali, na hasło: „zbieramy liście” każdy uczestnik zbiera ich jak najwięcej. Jednak do zbiorów można wykorzystać wyłącznie dłonie. Na hasło: „koniec zbiorów” dzieci siadają na dywanie i podejmują próbę policzenia swoich zbiorów. Zabawę można powtórzyć kilka razy.

7. Karta zadaniowa „Liście i ich cienie”

Zadanie polega na połączeniu odpowiedniego liścia z jego cieniem.

8. Drzewa znamy i je na spacerze oglądamy

Spacer w okolicach przedszkola. Dzieci obserwują drzewa, podejmują próby nazywania różnych gatunków.

9. Ewaluacja

Dzieci dokonują wyboru:

- jeżeli uważają, że zajęcia były ciekawe wrzucają liścia do pojemnika z uśmiechem;
- jeśli nie są zadowolone, liścia wrzucają do pojemnika ze smutną buźką.

10. Podziękowanie i zakończenie zajęć

Osoba prowadząca podsumowuje zajęcia i dziękuje za wspólne działania.

Scenariusz nr 3

Temat: "Zimowa stołówka"- scenariusz zajęcia z zakresu przyrody.

Cele ogólne

- Kształtowanie opiekuńczego stosunku do zwierząt poprzez dokarmianie ptaków w trudnych, zimowych warunkach
- Nazywanie wybranych gatunków ptaków zimujących w Polsce
- Wdrażanie do systematycznego dokarmiania ptaków w czasie zimy

Cele szczegółowe:

- Wypowiadać się na podany temat,
- Rozpoznawać niektóre gatunki ptaków
- Naśladować ruchy ptaków
- Nazwać wybrane ptaki,

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia).

Środki dydaktyczne: sylwety: karmnik, ptaki - wróbel, sikorka, gołąb, gawron; tamburyn, krążki, rolka tekturowa, krem orzechowy, ziarno,

Przebieg zajęć:

1. Podczas realizacji gry na przywitanie dzieci stoją w okręgu, a nauczyciel (N) zwraca się do nich słowami:.

Witam tych, którzy:

- dbają o przyrodę;
- dokarmiają ptaki zimą;

Dzieci, które czują się przywitane „odmachują” N.

2. Nauczyciel umieszcza na tablicy sylwetkę karmnika i opowiadając przypina przy "karmniku" sylwety ptaków.

Bartek umieścił za oknem karmnik, nasypał do niego nasion i okruchów, zawiesił też na gwoździu słoninkę. Schował się za firanką i obserwował, co się dzieje.

Pierwszy przyleciał ciekawy wróbel, porozglądał się, poćwierkał i zaczął jeść okruszki.

Druga przyleciała sikorka i zaczęła skubać słoninkę.

Trzeci przyleciał gołąbek i zaczął dziobać ziarenka słonecznika.

A ostatni, czwarty, przyleciał duży gawron, który nie zmieścił się w karmniku i usiadł na jego dachu. Gdy się schylił, to dostał dziobem do ziarenek.

W ten sposób żaden ptak nie pozostał głodny.

3. Dzieci odpowiadają na pytania zadawane przez nauczyciela:

Który ptak przyleciał do karmnika pierwszy? (wróbel)

Który ptak przyleciał do karmnika drugi? (sikorka)

Który ptak przyleciał do karmnika trzeci? (gołąb)

Który ptak przyleciał do karmnika czwarty? (gawron)

4. Zabawa orientacyjno–porządkowa „ Ptaszki do karmnika”.

Dzieci poruszają się przy akompaniamencie tamburynu pomiędzy rozłożonymi na podłodze krążkami, naśladując latające ptaki. Podczas przerwy w muzyce przykucają na najbliższym krążku i stukają o niego palcami – zbierają ziarenka.

5. Zabawa dla chętnych dzieci „Przysmaki dla ptaszków”. Dzieci przy pomocy nauczycielki smarują rolkę tektury kremem orzechowym, obsypują ziarnami, następnie zawiązują wstążkę

6. Wyjście do ogrodu przedszkolnego. Przymocowanie karmnika do podłoża. Nasypanie ziarna, oraz przywieszenie ptasich przysmaków.

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE DLA DZIECI STARSZYCH

Scenariusz 1

Temat zajęć: „Co to jest las? – poznajemy Leśną wróżkę Miluszkę i wiewiórkę rudą Zulkę”

Cele ogólne:

- rozbudzanie zainteresowania światem przyrodniczym;
- poznanie roli przyrody (lasu) w życiu człowieka;
- kształtowanie kompetencji społecznych – szacunku do otaczającej przyrody;
- kształtowanie relacji, które pozwalają funkcjonować w harmonii i równowadze z otoczeniem przyrodniczym – lasem;

Cele szczegółowe:

- poznaje mieszkańców lasu (rośliny, zwierzęta)
- wie co to jest las – naturalne środowisko ptaków i zwierząt
- dostrzega piękno przyrody, czuje się dobrze w otoczeniu przyrody
- określa części lasu np. korona lasu, podszyt, runo leśne, ściółka/gleba
- przejawia życzliwość i troskę w stosunku do otaczającej przyrody
- nazywa i wskazuje cechy charakterystyczne lasu
- wymienia rośliny i zwierzęta żyjące w lesie
- rozpoznaje podstawowe gatunki drzew (dąb, klon, kasztanowiec)
- posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych
- pracuje i współdziała w zespole (3.5).

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia);
- aktywizujące – inscenizacja, etiudy pantomimiczne, burza mózgów.

Środki dydaktyczne: prezentacja multimedialna, w której przedstawione są poszczególne piętra lasu i życie w nich zwierząt i roślin, grzybów, piosenka „Wiewióreczka” – muz. i sł. Maria To-maszewska, rymowanka „Co to jest las?” (E. Bukowieckiej--Górny), obrazki z elementami lasu, napisy (wyrazy) do odczytania: korona lasu, podszyt, runo leśne, mech, lis, jeź, krzewy, trawy, drzewo, gałęzie), znaczek „Przyjaciół przyrody”, karta pracy.

Przebieg zajęć:

1. Zabawa wprowadzająca w temat – dzieci siedzą w kręgu na dywanie
Nauczycielka przebrana za wróżkę Miluszkę w rękę trzyma wiewiórkę rudą Zulkę (np. maskotkę lub pa-cynkę) i przedstawia się dzieciom:
Jestem leśną wróżką Miluszką, mieszkam za górami i za miastami, wędruję co dzień leśnymi gajami z wierną przyjaciółką mą wiewiórką rudą Zulką. Rozmawiam z moimi leśnymi zwierzątkami i wiem, jaki-mi zajmują się codziennymi troskami. Sprawiam, że las jest raz zielony, a innym razem złoty i czerwony. Przywitam się teraz z wami ładnie, rękę podam każdemu przykładowie, a później pokażę wam moje królestwo. Podchodzi do każdego dziecka i wita się, przedstawiając się: „Jestem leśna wróżka Miluszka, a Ty?”.
Po powitaniu wróżka zadaje pytania:
- Kim jestem?- Gdzie mieszkam?
- Czy wiecie, o czym będziemy rozmawiać dzisiaj? (o lesie, poznamy kto i co żyje w lesie, dowiemy się, co to jest las)
2. Rymowanka „Las, jesienny las” (E. Bukowieckiej-Górny)
Wróżka Miluszka recytuje dzieciom rymowaną „Las, jesienny las”:
Co to jest las? – zapytam was
Czy las to kolorowe liście na wietrze tańczące?
A może las to zające po mchu kicające?
Czy to właśnie jest las? Odpowiedzcie mi wszyscy wraz... (dzieci odpowiadają: TAK)

Co to jest las? – ponownie zapytam was
Czy las to liściaste i iglaste drzewa i każdy ptak, co cudnie w nim śpiewa?

A może las to ukrywający się wśród szyszek puszysty mały lisek?

Czy to właśnie jest las? Odpowiedzcie mi wszyscy wraz... (dzieci odpowiadają: TAK)

Las to misternie utkane pajęczyny i małe, zwinne siostrzyczki ciągnące w lesie patyczki, z nich taki kopczyk powstanie, ich ciepłe, wspólne mieszkanie, to kamienie i gałązki omszałe i sosny strzeliste wspaniałe, i ta ruda kitka, co w dziupli swej na drzewie, orzechy zapasy zbiera na złe czasy, oraz taki mały zwierz, co ma kolce ma wzdłuż i wszerz – ty przecież już wiesz, że to jest jeż,

Czy to właśnie jest las? Odpowiedzcie mi wszyscy wraz... (dzieci odpowiadają: TAK)

3. Oglądanie prezentacji multimedialnej o życiu roślin i zwierząt w poszczególnych warstwach lasu, słuchanie komentarza nauczyciela do prezentacji

Nauczycielka zaprasza dzieci do obejrzenia prezentacji. Opowiada:

Zapraszam na wycieczkę po moim królestwie – po lesie – środowisku, w którym toczy się życie. Górna warstwa lasu – najwyższą część lasu tworzą korony drzew – to warstwa koron (nauczycielka demonstruje napis – korony drzew – dzieci głośno czytają nazwę). Najwyższą warstwę tworzą korony różnych gatunków drzew liściastych i iglastych (grab, brzoza, buk, dąb, sosna, świerk, modrzew). Korony są w pełni skierowane do światła. W większości lasów pod parasolem koron rozwijają się mniejsze drzewa, które nie są wystawione na działanie wiatru i prażącego słońca. Są dla ptaków doskonałym miejscem do zakładania gniazd, chroniąc je przed wiatrem i złą pogodą. W dziuplach wykutych przez dzięcioły lub naturalnych, tworzących się w starych drzewach gnieźdzą się najrozmaitsze ptaki: sikory, szpaki, puszczyki.

Pod koronami drzew występują różne krzewy i młode drzewa – to warstwa podszytu (nauczycielka demonstruje napis – podszyt – dzieci głośno czytają nazwę). Mieszkańcami tej strefy są leszczyna, dziki bez, bez koralowy, kruszyna, kalina, albo mniejsze krzewy, jak wawrzynek wilczełyko. Sięgają od jednego do ponad trzech metrów wysokości. Na korze krzewów i młodych drzew żyje wiele pajęczaków oraz owady. Ptaki przeszukując korę wyciągają z jej zagłębień gniazda jajeczek pająków lub motyli. Jesienią większość krzewów wytwarza barwne i bogate w cukier owoce.

Niżej rosną małe rośliny, które razem tworzą warstwę runa leśnego (nauczycielka demonstruje napis – runo leśne – dzieci głośno czytają nazwę). W tej części lasu na ziemi wśród martwych liści buduje gniazdo wyścielone mchem i suchymi trawami jeż, który żywi się dżdżownicami, owadami, myszami, jaszczurkami, nie lubi natomiast jabłek. W wilgotnych miejscach runa leśnego spotkać można żabę, która poszukuje owadów, dżdżownic i ślimaków. Do wysokości 1 metra występuje warstwa zielna zamieszkaana przez borsuki i lisy. Borsuk kopie rozległe, rozgałęzione nory, w otoczeniu których panuje niemal idealny porządek. Odchody wydala do specjalnych dołków wykopanych w ziemi. Borsuk jest wszystkożerny i zjada owady, drobne kręgowce, mięczaki, pisklęta, korzenie, owoce leśne i grzyby. Jesienią zwierzęta te gromadzą pod skórą ogromne zapasy tłuszczu i zapadają w lekki sen, przerywany niekiedy przez odwilż, podczas której wychodzą z nory i polują na gryzonie. Opuszczone nory borsuków chętnie zajmują lisy. Zdarza się również, że lis wprowadza się do zamieszkałej przez borsuka jamy i jest jego lokatorem, jednak zawsze korzystają z osobnych komór i korytarzy.

Najniższa warstwa lasu to „gleba” pokryta ściółką (nauczycielka demonstruje napis – gleba – dzieci głośno czytają nazwę). Mieszkańcami gleby są mrówki, która budują gniazdo w postaci kopca z siecią podziemnych tuneli lub labiryntu wydrążonego w pniu drzewa. Ważnymi mieszkańcami gleby są krety. Długie, łowieckie korytarze kreta przebiegają płytko, gdyż tam jest najwięcej dżdżownic i pędraków, które łowi i gromadzą jako zapasy na zimę w specjalnych „spizarniach”. Podobnie zachowuje się ryjówka, najmniejszy ssak świata, dość pospolita w naszym kraju.

4. Zabawa ruchowa przy piosence „Wiewióreczka”

Leśna wróżka Miluszka zaprasza dzieci do zabawy ruchowej przy piosence „Wiewióreczka”. Dzieci ma-szerują w kole, nauczycielka rozdaje każdemu instrumenty muzyczne, na których będą grały określony przez nauczycielkę rytm i poruszały się do melodii piosenki.

5. Rozmowa z dziećmi na temat prezentacji.

Nauczycielka zadaje pytania:

- Co możemy spotkać w niższych częściach lasu, w tych, po której chodzimy nogami?
- Kto buduje dom w tej części lasu? (małe rośliny i małe zwierzątka),
- Kto pamięta, jak nazywa się najwyższa warstwa lasu? (to korony drzew),
- Jak nazywa się warstwa lasu, gdzie występują różne krzewy i młode drzewa – to warstwa podszytu.

6. Karta pracy – wykonanie plakatu „Co to jest las?”

Wykonanie plakatów przedstawiających las i jego poszczególne warstwy. Dzieci podzielone zostają na 4 zespoły:

I – dokleja, dorysowuje brakującą część lasu: korony drzew.

II – dokleja, dorysowuje elementy znajdujące się w podszybie (tj. ilustracje zwierząt: lisa, motyla oraz krzewów),

III – dokleja, dorysowuje elementy runa leśnego (np. grzyby, mech, jagody),

IV – dokleja, dorysowuje brakującą część lasu, tj. ściółkę, gdzie żyją mrówki, kret itd.

Po wykonaniu zadania dzieci nakleją napisy (wyrazy) w miejscach, gdzie uzupełniały plakaty: (korona lasu, runo leśne, podszyt, gleba).

7. Podsumowanie zajęć, wyciąganie wniosków Nauczycielka zachęca dzieci do formułowania wniosków. Zadaje dzieciom pytania:

- Co lasy dają ludziom?
- Co dają zwierzętom?
- Co człowiek może dać przyrodzie w podziękowaniu za piękno, za cień, za tlen, za skarby?

8. Ewaluacja zajęć - omówienie wykonania zadania przez grupy

Scenariusz 2

Temat zajęć: „Skąd się bierze śnieg i szron? ”

Cele ogólne:

- uświadomienie, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Wszystko, co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska;
- wyposażenie w wiedzę dotyczącą budowy i czynności życiowych organizmów żywych oraz ich związków ze środowiskiem;
- pogłębianie wiadomości na temat roślin i zwierząt żyjących na Ziemi;
- kształtowanie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

- samodzielnie i według wzoru wykonuje składanki papierowe
- sprawnie posługuje się nożyczkami
- dostrzega piękno przyrody, czuje się dobrze w otoczeniu przyrody

- sprawnie posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci oraz osób dorosłych
- rozwiązuje zagadki słowne
- nazywa pory roku
- uczestniczy w zabawach badawczych
- wyciąga wnioski z obserwacji i własnych działań
- rozpoznaje zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla zimy

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia).

Środki dydaktyczne: ilustracja „Parowanie i skraplanie zimą”, projektor, laptop, kartki papieru, nożyczki – dla każdego dziecka, duży arkusz niebieskiego papieru, klej, czajnik z gorącą wodą, talerzyk, płatki śniegu wycięte z papieru, tabliczki z napisami „TAK” i „NIE” przymocowane do patyczków dla każdego dziecka.

Przebiegajęć:

1. Powitanie z wiewiórką rudą Zulką
Osoba prowadząca, trzymając wiewiórkę, mówi:
Dzisiaj wiewiórka wita Was. Chce bawić się z Wami, cały czas.
Wita wszystkich, którzy lubią zimę. Wita, te dzieci, które w przedszkolu biegną do okna, aby zobaczyć, czy spadł wreszcie upragniony, pierwszy śnieg. Wita przedszkolaki, które chciałyby ulepić bałwana, jeździć na nartach, sankach i łyżwach.
A więc: hu, hu, ha! Zima nie jest wcale zła!
2. Zagadki
Gdy niebo okryły chmury, gwiazdeczki poleciały z góry.
A chociaż są takie małe
To zakryją pola całe.
Czy wiecie, co to za okruszki, może odgadniecie,
które zawsze z wiatrem tańczą podczas zimy na świecie? Zgadniesz tę zagadkę,
gdy pomyślisz nieco:
jakie srebrne gwiazdki
Z nieba zimą polecą? /Śnieżynki / Płatki śniegu/
3. Burza mózgów „Skąd się bierze śnieg?”. Dzieci przedstawiają swoje pomysły na forum grupy. Podsumowanie przez nauczycielkę. Śnieg pada z szarych, ciężkich chmur. Chmury śniegowe utworzone są z kryształków lodu. Kryształki te powstają z pary wodnej, gdy ta zetknie się z zimnym powietrzem.
4. Zabawa „wirujące płatki śniegu” – zabawa oddechowa. Wróżka Miluszka coś dla Was przygotowała. Ale poprosiła, żebyście dokończyli zdanie: Zimą pada ... – dzieci kończą zdanie.
Wróżka zaprasza dzieci na dywan. A to jest niespodzianka od wróżki – rzuca papierowe płatki śniegu na dywan. Dzieci biorą płatki i dmuchają na nie, aby zatańczyły.
5. Obieg wody w przyrodzie z wykorzystaniem prezentacji

Na podstawie prezentacji nauczycielka tłumaczy zjawisko parowania i skraplania wody. Jeśli będzie mroźna pogoda, woda w chmurach będzie bardzo zimna i kiedy zacznie padać na ziemię, zamiast kropli deszczu spadnie śnieg. Wiadomo, że woda paruje zawsze, lód także, tylko dużo wolniej.

6. Jak woda paruje zimą? Eksperyment

Prowadząca prosi, aby dzieci pozostały na miejscach, ponieważ eksperyment będzie odbywał się z gorącym naczyniem. Dla zachowania bezpieczeństwa dzieci nie mogą dotknąć czajnika. Nauczycielka umieszcza nad gorącym czajnikiem talerzyk. Dzieci obserwują parowanie i skraplanie wody.

7. Czy para wodna może zmienić się w kryształki lodu? zabawa badawcza w plenerze

W mroźny dzień na dworze dzieci dmuchają na dowolny metalowy przedmiot. Po pewnym czasie przedmiot pokrywa się szronem. Para wodna wydobywająca się z ust, w zetknięciu z zimnym powietrzem zmienia się w szron. A więc śnieżynki to para wodna, która zamarza w chmurach, a szron to para, która zamarza na trawie, metalowych przedmiotach, szybach, gałązkach drzew itp.

8. Zabawa orientacyjno-porządkowa „Wiatr i śnieżynki”

Gdy wieje wiatr (dźwięki tamburyna) dzieci-śnieżynki biegają po sali (wirują na wietrze). Gdy tamburyno milknie (wiatr przestaje wiać), dzieci-śnieżynki spadają na ziemię – siad podparty. Ćwiczenia uruchamiające duże grupy mięśniowe – dzieci naśladują ruchem ciała wirujące śnieżynki – ręce do przodu, do tyłu, do góry, obroty w prawą i lewą stronę, stopniowe opuszczanie rąk na dół – przy-siad.

9. Praca plastyczna „Śnieżynka” Dziecko wycina z papieru śnieżynkę zgodnie ze wskazówkami nauczyciela. Następnie wszystkie śnieżynki przyklejają do dużego arkusza niebieskiego papieru.

10. Podsumowanie i podziękowanie. Nauczycielka podsumowuje zajęcia i dziękuje dzieciom za ich wkład i piękne prace w postaci śnieżynek.

Scenariusz 3

Temat zajęć: „Co to są nowalijki?”

Cele ogólne:

- kształtowanie kompetencji przyrodniczych oraz działania prozdrowotne;
- tworzenie warunków umożliwiających rozwój zainteresowań przyrodniczych;
- wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole.

Cele szczegółowe:

- dowie się, czym są nowalijki
- wypowiada się na forum grupy
- rozpoznaje warzywa i nazywa je
- uczestniczy w zabawie muzyczno-ruchowej

- poznaje, na czym polega rozwój roślin
- bierze czynny udział w sadzeniu cebuli lub sianiu rzeżuchy

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia);
- aktywizujące – burza mózgów.

Środki dydaktyczne: ilustracje warzyw – nowalijek (rzodkiewka, sałata, botwinka, szczypiorek, szpinak, rzeżucha, natka pietruszki), doniczki, miseczki, wata, cebula na szczypior, nasiona rzeżuchy, konewki z wodą, projektor, laptop, utwór Vivaldiego „Cztery pory roku – zima”, ilustracje kwiatków do ewaluacji.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie
Kochane dzieci, dzisiaj pobawi się z nami nasz wiewiórka Zulka. Ona bardzo chce Was dzisiaj wszystkich przywitać.
Nauczycielka zmienia intonację i mówi za wiewiórkę:- Witam wszystkie dzieci, które lubią zielony kolor. (dzieci, które lubią ten kolor, machają ręką),- Witam przedszkolaki, które lubią, gdy świeci słońce,- Witam dzieci, które lubią się bawić.
2. „Burza mózgów” na temat „Co to są nowalijki?”
Dzieci przedstawiają na forum grupy swoje pomysły. Nauczycielka wyjaśnia, że nowalijkami są warzywa, które jako pierwsze możemy spożywać kiedy na dworze jeszcze zima, kiedy puka do nas przedwiośnie. Umieszcza na tablicy ilustracje nowalijek. Dzieci podejmują próby nazywania warzyw. Kiedy nauczycielka usłyszy prawidłową, nazwę dodaje do ilustracji tabliczkę z podpisem.
3. Zabawa muzyczno-ruchowa „rosną warzywa”
Dzieci do utworu Vivaldiego „Cztery pory roku – zima” przedstawiają, jak rosną warzywa. Zaczynają od przysiadu podpartego, następnie powoli się podnoszą, wyciągają ręce w górę. Kołyszą się delikatnie jak warzywa na wietrze.
4. Prezentacja filmu „Jak rosną rośliny?”
Film dostępny jest w serwisie Youtube. Rozmowa na temat filmu – utrwalenie wiadomości o niezbędnych składnikach potrzebnych do rozwoju roślin – gleba, woda, słońce.
5. Tworzymy przedszkolny ogródek w kącie przyrody
Dzieci w zespołach sadzą cebulę w doniczkach z ziemią – na szczypiorek oraz sieją rzeżuchę na wacie w miseczkach.
6. Ewaluacja
Nauczycielka rozkłada na dywanie ilustracje kwiatków: smutnych i uśmiechniętych. Dzieci, którym podobały się zajęcia, przyklejają na dużym arkuszu uśmiechniętego

kwiatka, a te, które uważają, że zajęcia im się nie podobają, przyklejają smutnego kwiatka.

Scenariusz 4

Temat zajęć: „Wiemy, co to jest ekologia”

Cele ogólne:

- kształtowanie postaw proekologicznych;
- rozwijanie troski o jakość życia na Ziemi poprzez kształtowanie podstawowych zasad oszczędzania wody;
- kształtowanie świadomości, że bez wody nie byłoby życia na Ziemi.

Cele szczegółowe:

- zna podstawowe zasady ochrony przyrody
- wie, jakie zagrożenia dla środowiska przyrodniczego stanowi nieodpowiedzialne zachowanie człowieka
- rozumie, że działalność człowieka może mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne

- rozumie, że wszystko co jest potrzebne człowiekowi do życia, czerpie on ze środowiska
- mówi płynnie, wyraźnie, rytmicznie
- używa komunikatorów pozawerbalnych
- pracuje i współdziała w zespole

Metody pracy:

- podające (przyswajanie);
- problemowe (odkrywanie);
- praktyczne (działanie, ćwiczenia);
- aktywizujące, np. burza mózgów.

Środki dydaktyczne: piosenka dla dzieci „Ekologia”, instrumenty muzyczne wykonane wcześniej z nieużytków (z pudełek po jogurcie, pestek, nasion itp.), chusta animacyjna, litery do ułożenia napisu „EKOLOGIA”, cyfry od 1 do 8, plakat, komputer i prezentacja „Co to jest ekologia?”, obrazki z napisami-hasłami, arkusz szarego papieru z napisem po środku „Jesteśmy małymi ekologami, dlatego..”, papierki po cukierkach, nakrętki od butelek, piórka, ptasie, igły, listki, kawałki gazet, ilustracji, klej typu Vikol itp.

Przebiegajęc:

1. Zabawa na powitanie z chustą animacyjną
Leśna wróżka Miluszka wita dzieci i zaprasza je do zabawy. Dzieci chwytają chustę i tańczą przy muzyce do piosenki „Ekologia” (źródło: serwis Youtube), w czasie kolejnych zwrotek pod chustą witają się dzieci trzymające kolor zielony – kolor wiosny, dzieci trzymające kolor żółty – kolor lata, dzieci trzymające kolor czerwony – kolor jesień, witają się pod chustą dzieci, które trzymają kolor niebieski – kolor zimy. Po skończonej zabawie dzieci kładą chustę na dywanie.
2. Zabawa wprowadzająca w temat
Nauczyciel prezentuje plakat, na którym dzieci jadą na rowerach w stronę lasu (w kaskach, z nakolannikami). Każde dziecko na plakacie ma kolorową koszulkę, na koszulce cyfrę i pod cyfrą drukowaną literę: pierwsze dziecko ma literkę E, drugie K, trzecie O, czwarte L, piąte O, szóste G, siódme I, ósme A. Nauczyciel zadaje pytania dzieciom:
 - Co robią dzieci?
 - Gdzie jadą na rowerach?
 - Jak dzieci są ubrane? (co mają na głowie, na kolanach?)
 - Co mają na koszulkach? (cyfry i litery)
 Wskazane dziecko wybiera z koszyczka cyfrę 1, zawiesza na tablicy, kolejne dzieci wybierają następne cyfry 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i układają na tablicy. To samo dzieci robią z literkami, układając je w kolejności pod cyframi. Odczytanie napisu z liter ułożonych od 1 do 8 – „EKOLOGIA”.
3. Prezentacja multimedialna „co to jest ekologia?”
Nauczyciel zadaje dzieciom pytanie: co to jest ekologia? Ekologia jest nauką o domu i środowisku. Zajmuje się przyrodą, badaniem wzajemnych zależności między

organizmami żywymi, a także pomiędzy nimi i otaczającym środowiskiem roślin, zwierząt, wody, powietrza i gleby oraz zależności, jakie istnieją w przyrodzie. Ekologia to taka sieć pajęcza. Ukazuje człowiekowi drogi postępowania, jak żyć w harmonii ze środowiskiem. Jednym z milionów drobnych elementów tej sieci jest człowiek. Jest współzależny od pozostałych elementów. W ekologii każdy organizm jest ważny, także mała mróweczka. Gdy chcemy chronić nasz świat, musimy chronić każde życie. Mówiąc o ekologii, mamy na myśli środowisko człowieka, którego elementami jest środowisko przyrodnicze i środowisko społeczne. Środowisko przyrodnicze to las, parki, rezerваты przyrody oraz rośliny i zwierzęta w nich żyjące, a środowisko społeczne to np. miejsca pracy, to przemysłowe produkty spożywcze, a także skutki uboczne działalności człowieka (np. hałas, dym). Ekologia i ochrona środowiska to nie tylko to, co nas otacza, to także nasze codzienne zachowania i przyzwyczajenia, to moja kuchnia, łazienka, garaż i ogród. Ekologia to także wybór przez ciebie i przeze mnie wolnego czasu i taka ochrona środowiska zaczyna się najbliżej: w tym pokoju, mieszkaniu, domu.

4. Zabawa ruchowa przy piosence „ekologia”

Nauczycielka zaprasza dzieci do zabawy ruchowej z wykorzystaniem instrumentów muzycznych wykonanych wcześniej z nieużytków (z pudełek po jogurcie, pestek, nasion itp.).

5. Zabawa aktywizująca „Słoneczko”

Nauczycielka rozkłada na dywanie arkusz szarego papieru z napisem po środku „Jesteśmy małymi ekologami, dlatego...” oraz różne pojedyncze obrazki z napisami-hasłami (np. oszczędzamy drzewa, segregujemy odpady, dbamy o rośliny i zwierzęta, oszczędzamy wodę, oszczędzamy prąd, nie śmiecimy w lesie i parku, na zakupy chodzimy z siatką, opiekujemy się zwierzętami i roślinami). Wspólne odczytanie hasła na plakacie „jesteśmy małymi ekologami, dlatego....”.

Nauczyciel mówi: Popatrzcie na ilustracje na dywanie, odczytajcie napisy. Wybierzcie spośród obrazków te, które mówią o ekologicznych zachowaniach. Wspólne odczytanie haseł.

6. Praca plastyczna z nieużytków „Jesteśmy małymi ekologami – dlatego....”

Nauczycielka wskazuje sposób wykonania zadania. Wykonacie dwa plakaty – podzielcie się na dwa zespoły odliczając 1 i 2. Jedyńki zrobią jeden plakat, dwójki zrobią drugi plakat – pracę plastyczną na temat „Jesteśmy małymi ekologami – dlatego...”. Wykonamy pracę z nieużytków, tj. z rzeczy, które tylko z pozoru nie nadają się już do użytku. Nauczycielka wskazuje, jakie zgromadziła nieużytki: papierki po cukierkach, nakrętki od butelek, piórka ptasie, igły, listki, kawałki gazet, ilustracji, klej typu Vikol itp. Z papierków zrobimy ruloniki, zawijaski, kuleczki i przykleimy je klejem do kartki, tworząc przestrzenne obrazki. Możecie wcześniej narysować sobie ołówkiem zarys tego, co ma powstać – np. można narysować domek z ogrodem, a dopiero później go wykleić z papierków. Ocena wykonanych prac, podsumowanie – co znaczy żyć ekologicznie? Zorganizowanie wystawy prac.

7. Podsumowanie zajęć

Podziękowanie za aktywną pracę przez wróżkę Miluszkę, wręczenie dzieciom znaczków „Przyjaciel przyrody”, zapowiedź następnego spotkania.

KARTY DEMONSTRACYJNE

<https://drive.google.com/file/d/1kbet2A7hYBWAIhO4xeEu3vleYDtoY7rI/view?usp=sharing>